Fiche 5: mededeling actieplan tegen cyberpesten

1. Algemene gegevens

a) Titel voorstel

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad en het Europees Economisch en sociaal comité en het sociaal comité en het comité van de Regio's: Actieplan tegen cyberpesten. "Veiliger online, samen sterker".

b) Datum ontvangst Commissiedocument

10 februari 2026

c) Nr. Commissiedocument

COM (2026) 71

d) EUR-Lex

eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52026DC0071

e) Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevingstoetsing

Niet opgesteld.

f) Behandelingstraject Raad

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie (Telecomraad)

g) Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat in nauwe samenwerking met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

2. Essentie voorstel

Op 10 februari 2026 heeft de Europese Commissie (hierna: de Commissie) een mededeling gepubliceerd over het actieplan tegen cyberpesten. Cyberpesten kan plaatsvinden op sociale media, in berichtenapps, op videogamesplatforms en in andere online omgevingen. De Commissie geeft in het actieplan aan dat cyberpesten is uitgegroeid tot één van de meest urgente online veiligheidskwesties voor minderjarigen en jongeren in Europa. De Commissie introduceert daarnaast een gemeenschappelijk begrip voor cyberpesten: gedrag dat wordt uitgevoerd met behulp van digitale technologieën, met als voornaamste doel of gevolg dat met name kinderen of jongeren herhaaldelijk of voortdurend worden vernederd, sociaal uitgesloten, misbruikt, geïntimideerd of benadeeld.

Het doel van het actieplan is het bestrijden van cyberpesten door te zorgen voor een consistentere en beter gecoördineerde EU-respons en het versterken van de inspanningen in de Europese Unie (hierna: de EU) op het gebied van preventie, digitale geletterdheid, het melden van cyberpesten en de ondersteuning van slachtoffers. Het actieplan bestaat uit drie pijlers: (1) een gecoördineerde EU-aanpak, (2) preventie en bewustwording en (3) rapportage en ondersteuning. De Commissie geeft in het actieplan aan dat zij de nationale strategieën of beleidsmaatregelen inzake cyberpesten zal blijven monitoren en in 2029 een balans zal opmaken.

In de eerste pijler beschrijft de Commissie de acties die zij zal ondernemen om cyberpesten aan te pakken via de bestaande beleids- en rechtsinstrumenten. De Commissie kondigt aan meer aandacht te besteden aan het tegengaan van cyberpesten via: de herziening van de richtsnoeren inzake de onlinebescherming van minderjarigen onder de Digitaledienstenverordening (hierna: DSA), de nieuw op te stellen richtsnoeren inzake betrouwbare *flaggers* in het kader van de DSA, de vergemakkelijking van een doeltreffende uitvoering van de bepalingen van de AI Verordening inzake verboden AI-praktijken en transparantieverplichtingen en de lopende evaluatie en herziening van de Richtlijn audiovisuele mediadiensten. Daarnaast nodigt het actieplan de lidstaten uit om een nationaal actieplan tegen cyberpesten te ontwikkelen en de door de Commissie voorgestelde gemeenschappelijke definitie van cyberpesten te gebruiken, zodat vergelijkbare gegevens over cyberpesten in de EU kunnen worden verzameld. De Commissie zal de gegevensverzameling in de hele EU vergemakkelijken door onder andere richtsnoeren vast te stellen en de inzet van het netwerk van centra voor veiliger internet (SIC's).

De tweede pijler richt zich op acties op het gebied van preventie en bewustwording over cyberpesten. De Commissie beschrijft in het actieplan dat zij verschillende instrumenten zal ontwikkelen en beschikbaar zal stellen voor lidstaten om verantwoorde digitale vaardigheden te bevorderen, cyberpesten te voorkomen en het bewustzijn hierover te vergroten. Dit gebeurt onder meer door een aantal acties op onderwijsterrein, zoals het uitbreiden van middelen en opleiding over cyberpesten voor het onderwijs, via richtsnoeren burgerschapsvorming op scholen versterken en actualisering van de richtsnoeren voor leerkrachten en onderwijsactoren inzake het aanpakken van desinformatie en het bevorderen van digitale geletterdheid. Daarnaast zal de Commissie aandacht besteden aan cyberpesten in het EU-actieplan voor de bescherming van kinderen tegen criminaliteit.

Verder worden de lidstaten uitgenodigd om duidelijke richtsnoeren en opleidingen over cyberpesten op te stellen voor burgers, zoals professionals, die met kinderen werken. Ook worden de lidstaten opgeroepen om kinderparticipatie te versterken in de beleidsvorming en de uitvoering van maatregelen voor kinderwelzijn.

De derde pijler richt zich op rapportage en ondersteuning. Deze pijler moet ervoor zorgen dat met name slachtoffers van cyberpesten, omstanders, scholen en opvoeders op een duidelijke, betrouwbare en

toegankelijke manier cyberpesten kunnen melden en passende hulp kunnen krijgen. De Commissie zal de ontwikkeling en uitrol van een onlineveiligheidsapp in alle lidstaten ondersteunen. Aan lidstaten wordt gevraagd om een nationale onlineveiligheidsapp, aangepast aan de nationale omgeving, beschikbaar te stellen. Met de app moeten slachtoffers cyberpesten eenvoudig kunnen melden via een hulplijn en kunnen vragen naar passende bijstand op maat door middel van gecoördineerde doorverwijzingen naar bijvoorbeeld rechtshandhaving of onderwijs – en kinderbeschermingdiensten. Daarnaast moet bewijsmateriaal op een veilige manier en in overeenstemming met de nationale rechtskaders kunnen worden opgeslagen en doorgegeven
De lidstaten worden gevraagd de onlineveiligheidsapp van de Commissie te implementeren en te zorgen voor interoperabiliteit met de bestaande infrastructuren en ondersteuningssystemen. Voor het succes van de app is het van belang dat lidstaten aan burgers de voordelen hiervan communiceren.

Daarnaast zal de Commissie de aanpak van slachtofferschap van kinderen in de onlineomgeving, waaronder cyberpesten, opnemen in de volgende EU-strategie inzake de rechten van slachtoffers. Verder worden lidstaten opgeroepen om door de gegevensbeschermingsautoriteiten instrumenten te laten bevorderen waarmee kinderen zichzelf kunnen beschermen tegen online risico's, zoals cyberpesten, gegevens- of accountdiefstal, pogingen tot oplichting en seksuele chantage.

3. Nederlandse positie ten aanzien van de mededeling/aanbeveling

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Het beschermen van kinderrechten online is een prioriteit voor het kabinet. Het kabinet heeft in het coalitieakkoord de ambitie aangescherpt om te komen tot een digitale samenleving die veilig, gezond en weerbaar is, in het bijzonder voor kinderen en jongeren, zoals opgenomen in de paragraaf *'veilig en gezond online'*.[1]

Het kabinet ziet dat kinderen in een online omgeving worden blootgesteld aan verschillende risico's, waaronder cyberpesten. In Nederland geldt uitgebreid nationaal beleid voor het bestrijden van pesten, waarin het element 'online' ook wordt meegenomen. De aanpak van (cyber)pesten vindt plaats vanuit verschillende invalshoeken.

Ten eerste zijn er in Nederland verschillende meldpunten en hulplijnen die slachtoffers of omstanders van cyberpesten kunnen raadplegen, waaronder maar niet beperkt tot *Offlimits*, Slachtofferhulp Nederland, de Kindertelefoon, Meldknop en www.injebol.nl.[2] Het kabinet steunt daarnaast het project *'harmful but lawful'* van *Offlimits* met een incidentele subsidie. Binnen dit project wordt onder meer gewerkt aan de

[1] Coalitieakkoord 2026-2030 D66, VVD en CDA. Kamerstukken II 2025/26, 36848

[2] Waar kan ik of mijn kind terecht bij problemen online, zoals cyberpesten? | Rijksoverheid.nl

ontwikkeling van een classificatieschema voor schadelijke maar legale content (zoals cyberpesten) en het vergroten van de capaciteit om meldingen hierover te registreren en analyseren.

Ten tweede zijn er in Nederland verschillende initiatieven die cyberpesten onder de aandacht brengen en de bewustwording hierover vergroten. Zo werken *Offlimits*, Platform voor de InformatieSamenleving (ECP) en Netwerk Mediawijsheid aan meer bewustwording op het thema cyberpesten door middel van verschillende projecten.[3] Verder beheert het Nederlandse Jeugdinstituut (NJi) een databank voor effectieve jeugdinterventies, waar ook effectieve programma's ter voorkoming van pesten in zijn opgenomen.[4] Deze interventies bevatten een theoretisch en praktisch weldoordachte, systematische aanpak voor preventie, ondersteuning en hulp bij specifieke risico's en problemen. Professionals kunnen deze inzetten ter ondersteuning van kinderen en jongeren bij het opgroeien en opvoeden.

Ten derde richt het kabinet zich via het onderwijs op de preventie en aanpak van pesten, waaronder cyberpesten, omdat pesten de meest voorkomende vorm van sociale onveiligheid is op scholen. Hoewel scholen niet verantwoordelijk zijn voor wat er online gebeurt, kan cyberpesten wel invloed hebben op de sociale veiligheid binnen de school. De Wet veiligheid op school regelt dat scholen een zorgplicht hebben voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen op school. Scholen dienen vanuit deze zorgplicht zich in te zetten voor het online weerbaar en mediawijs maken van leerlingen.[5] Daarnaast heeft het kabinet de Wegwijzer seksualiteit online geactualiseerd. Daarin staan advies, stappenplannen en meldpunten voor ouders en schoolteams om ongewenste *sexting* of *shamesexting* aan te pakken.[6]

Cyberpesten kan ook strafbare vormen aannemen. Bijvoorbeeld wanneer er sprake is van vormen van online geweld zoals online belaging en bedreiging. In 2025 heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid onderzoek laten verrichten naar de aard en omvang van online geweld. Op dit moment wordt er in navolging van dit onderzoek gewerkt aan de aanpak van online- en hybride geweld. Binnen deze aanpak zal er ook nadrukkelijk aandacht zijn voor preventie.
Verder zet het kabinet zich via het onderwijs actief in voor preventie van (cyber)pesten door digitale geletterdheid van leerlingen (basis- en middelbare school) te versterken. Hiertoe wordt het curriculum geactualiseerd en zal digitale geletterdheid als nieuw leergebied worden geïntroduceerd. De inwerkingtreding van de nieuwe kerndoelen gaat in fases: voor digitale geletterdheid staat augustus 2027 gepland als moment van inwerktreding.[7]

[3] Safer Internet Day 2026 in the Netherlands: harmful but lawful content

[4] https://www.nji.nl/databanken/interventies.

[5] Kamerstukken II, 2014/15, 34 130, nr. 3.

[6] Er zijn twee wegwijzers, één voor het po en één voor het vo. Deze zijn te vinden op de www.rijksoverheid.nl.

[7] https://www.actualisatiekerndoelen.nl/updates/het-curriculum-verandert-wat-kun-je-wanneer-verwachten

Daarnaast wordt de kennisbasis voor de lerarenopleidingen in het hoger beroepsonderwijs vernieuwd. Ook is er expliciet aandacht voor sociale veiligheid, waaronder pesten, seksuele intimidatie, polarisering en discriminatie. De implementatie hiervan start naar verwachting vanaf september 2027.[8]

Daarnaast betrekt Nederland kinderen en jongeren bij beleidsvorming inzake online kinderrechten. Hiervoor is samen met UNICEF de Jongerenraad Digitalisering opgericht. Deze raad komt vier keer per jaar bijeen en fungeert als klankbord voor beleidsmakers. De opbrengsten van de raad worden betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid, waarmee de raad bijdraagt aan een beter onderbouwde en meer op de praktijk aansluitende beleidsaanpak.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet onderschrijft de doelstellingen van het actieplan. De voorgestelde initiatieven sluiten aan bij de huidige inspanningen van het kabinet om pesten, waaronder cyberpesten, tegen te gaan. Het kabinet verwelkomt de actieve rol die de Commissie oppakt bij het bestrijden van cyberpesten.

Het kabinet heeft een positieve grondhouding ten opzichte van de initiatieven in pijler 1 van het actieplan, waarin de Commissie voorstelt om in bestaand EU-beleid meer aandacht te besteden aan cyberpesten.

Ten aanzien van de voorziene herziening van de DSA richtsnoeren ter bescherming van minderjarigen is het kabinet positief dat de Commissie zal kijken naar het verbeteren van de meldingssystemen van online platforms. Dit sluit aan bij de eerdere appreciatie van het kabinet van de richtsnoeren, namelijk om ervoor te zorgen dat zowel minderjarigen als ouders over voldoende duidelijke en laagdrempelige hulpmiddelen beschikken om illegale of schadelijke inhoud te melden.[9] Het kabinet verwelkomt daarnaast de voorgenomen verduidelijking van het kader voor betrouwbare flaggers via richtsnoeren. Dit kan organisaties met expertise in het identificeren van illegale vormen van cyberpesten helpen in de bestrijding van zulke content. Het kabinet steunt daarnaast een effectieve handhaving van het tegengaan van cyberpesten door middel van AI, met name ook door internationale coördinatie en eenduidige en heldere richtsnoeren.

Het kabinet onderschrijft de oproep van de Commissie aan lidstaten om nationale plannen op te stellen ter bestrijding van pesten, waaronder cyberpesten. Deze oproep sluit aan bij het bestaand Nederlands beleid en de reeds bestaande nationale aanpak van (cyber)pesten vanuit verschillende invalshoeken. Tegen deze achtergrond ziet het kabinet geen aanleiding om aanvullende nationale maatregelen te treffen.

[8] https://www.10voordeleraar.nl/herijkte-kennisbases

[9] Kamerstukken II 2025/26, 22 112, nr. 4207.

Het kabinet begrijpt dat het belangrijk is voor de uitvoering van het actieplan dat er een gemeenschappelijke definitie voor cyberpesten wordt geïntroduceerd. Het kabinet is echter terughoudend in het overnemen van de definitie zoals voorgesteld door de Commissie en deze definitie te gebruiken voor gegevensverzameling. Ten eerste wordt in de ondersteuningsstructuur voor scholen in Nederland uitgegaan van pesten in al haar verschijningsvormen. Een scheiding tussen cyberpesten en pesten is daarin niet altijd goed te maken. Iemand die online wordt gepest, wordt ook vaak offline gepest en andersom. De Nederlandse onderzoeken zijn gericht op pesten en de locaties waar dat gebeurt, waaronder online. Een definitie 'met behulp van technologieën' is in principe mogelijk, maar heeft voor dataverzameling beperkte toegevoegde waarde. Ten tweede geeft het actieplan geen informatie over de wijze van gegevensverzameling en de indicatoren die toegepast gaan worden. Voor het kabinet is het daarom niet duidelijk met welk doel de Commissie voornemens is de gegevens te gaan gebruiken en wat de meerwaarde hiervan is. Het kabinet acht het van belang dat de noodzaak en het beoogde gebruik van de gegevens duidelijk worden onderbouwd. Daarnaast zal het kabinet de Commissie bij de verdere uitwerking van de plannen oproepen om zo veel mogelijk synergie te zoeken met bestaande dataverzameling, in het bijzonder met het grootschalige PISA-onderzoek van de OESO, waarin ook aandacht wordt besteed aan cyberpesten.

Het kabinet verwelkomt de aangekondigde initiatieven van de Commissie zoals beschreven in pijler 2, maar heeft enkele aandachtspunten. Het kabinet is ten eerste van mening dat richtsnoeren en kaders zodanig moeten worden vormgegeven dat zij als springplank kunnen fungeren voor lidstaten, zonder dat zij tot in detail prescriptief zijn. Ten aanzien van de praktische handvatten en/of een routekaart voor leraren vindt het kabinet dat deze niet moeten leiden tot een onnodige verzwaring van het onderwijsprogramma. Het zou daarnaast waardevol zijn als de routekaart niet alleen gericht is op leraren, maar ook handvatten biedt voor schoolleiders. Zij spelen immers een belangrijke rol in het faciliteren en ondersteunen van hun team en kunnen, samen met de leraren, een gezamenlijke visie ontwikkelen op digitaal welzijn en de preventie van cyberpesten.
Het kabinet verwelkomt daarnaast de oproep richting lidstaten om maatregelen te nemen ter versterking van preventie en vroegtijdige opsporing van cyberpesten. Dit is lijn met bestaand nationaal beleid. Het kabinet is van oordeel dat preventie in het onderwijs voornamelijk zit in het versterken van de basis van digitale geletterdheid, mediawijsheid en burgerschap. Het kabinet zet zich daarom ook in op het versterken van digitale geletterdheid voor leerlingen en onderwijsprofessionals. Het kabinet is van mening dat organisaties zelf het beste in staat zijn om te beoordelen aan welke ondersteuning, in de vorm van richtsnoeren en/of opleiding, hun personeel behoefte heeft. Het kabinet ziet geen toegevoegde waarde in het ontwikkelen van aanvullende richtsnoeren of opleidingen vanuit de overheid.

Het kabinet verwelkomt de oproep van de Commissie richting lidstaten om de participatie van kinderen te versterken in de beleidsvorming en de uitvoering van maatregelen voor kinderwelzijn. Het betrekken van

jongeren is een belangrijk onderdeel van de strategie van het kabinet op het gebied van online kinderrechten.

Het kabinet onderschrijft de doelstellingen van het voorstel om een EU-brede onlineveiligheidsapp te ontwikkelen, zodat kinderen en omstanders cyberpesten op een laagdrempelige wijze kunnen melden en passende hulp kan worden aangeboden. Het kabinet plaatst wel een aantal inhoudelijke kanttekeningen bij dit voorstel. Ten eerste constateert het kabinet dat de ondersteuning van de Commissie bij het ontwikkelen van de onlineveiligheidsapp nog nadere uitwerking behoeft. Wanneer de specificaties van de app bekend worden gemaakt, dan zal het kabinet de nut, noodzaak en de meerwaarde moeten beoordelen ten opzichte van de bestaande nationale meld- en hulpstructuren voor slachtoffers en omstanders van cyberpesten. Ten tweede ziet het kabinet privacyrisico's bij het opslaan en delen van bewijsmateriaal. Het is van belang dat de verwerking van gegevens voldoet aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Ten derde is het kabinet van oordeel dat de Commissie de financiële en uitvoeringsconsequenties van de uitrol van de onlineveiligheidsapp inzichtelijk moet maken.

Het kabinet onderschrijft het belang om kinderen te ondersteunen om zichzelf te beschermen tegen onlinerisico's, zoals cyberpesten, gegevens – of accountdiefstal, pogingen tot oplichting en afpersing met al dan niet met AI-bewerkt beeldmateriaal van seksuele aard. Kinderen worden via scholen voorgelicht over deze onderwerpen. Het kabinet is van mening dat het effectiever is om kinderen te ondersteunen via het onderwijs of via andere (maatschappelijke) organisaties die direct contact hebben met kinderen, met professionals die hiervoor opgeleid zijn, dan via een toezichthouder. Het kabinet ziet daarom geen aanleiding om de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), de Nederlandse gegevensbeschermingsautoriteit, te vragen om extra voorlichting aan kinderen te geven over de eerdergenoemde onlinerisico's. De AP heeft namelijk op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) al een taak voorlichting te geven over onlinerisico's.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

De verwachting is dat een meerderheid van de lidstaten positief staat tegenover initiatieven om de veiligheid van minderjarigen en jongeren online te verbeteren, waaronder initiatieven die zien op de aanpak van cyberpesten.

Het Europees Parlement heeft gevraagd om een strengere aanpak van cyberpesten, het verhogen van platformverantwoordelijkheid en het verbeteren van de bescherming van slachtoffers.[10]

[10] https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20260423IPR41845/parliament-wants-stronger-action-against-cyberbullying-in-the-eu.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Bevoegdheid

De grondhouding van het kabinet is positief. De mededeling heeft betrekking op het terrein van onderwijs en de bescherming en verbetering van de menselijke gezondheid. Op het terrein van onderwijs, beroepsopleiding, jongeren en sport (artikel 6, sub e VWEU) en de bescherming en verbetering van de menselijke gezondheid (artikel 6, sub a VWEU) is de Europese Unie bevoegd om het optreden van de lidstaten te ondersteunen, te coördineren of aan te vullen. Het actieplan heeft een ondersteunend en coördinerend karakter en bevat geen voorstellen tot harmonisatie van nationaal recht.

De aangekondigde beleidsvoornemens berusten evenwel op bevoegdheden van de EU op aanpalende beleidsterreinen, omdat er ook beleidsvoornemens worden genoemd voor het aanpassen van bestaand EU-beleid. De mededeling ziet daarom op de werking van de interne markt (artikel 4, tweede lid, onder a VWEU) en de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht (artikel 4, tweede lid, onder j VWEU). Op deze terreinen is sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten.

b) Subsidiariteit

De grondhouding van het kabinet is positief. De mededeling heeft tot doel om te zorgen voor een robuustere, consistentere en beter gecoördineerde EU-respons op cyberpesten, die de inspanningen op het gebied van preventie en digitale geletterdheid versterkt en meldingen en slachtofferhulp in de hele Unie verbetert en vereenvoudigt. Gelet op de grensoverschrijdende aard van digitale diensten en cyberpesten, kan dit onvoldoende op centraal, regionaal of lokaal niveau worden verwezenlijkt. Bovendien heeft samenwerking op EU-niveau meerwaarde doordat het bijdraagt aan de uitwisseling van kennis op het gebied van de aanpak van cyberpesten tussen de lidstaten. Om die redenen is optreden op het niveau van de EU gerechtvaardigd.

c) Proportionaliteit

De grondhouding van het kabinet is positief. De mededeling heeft als doel om te zorgen voor een robuustere, consistentere en beter gecoördineerde EU-respons op cyberpesten, die de inspanningen op het gebied van preventie en digitale geletterdheid versterkt en meldingen en slachtofferhulp in de hele Unie verbetert en vereenvoudigt. Het voorgestelde optreden is geschikt om deze doelstelling te bereiken, omdat het actieplan zowel voorziet in initiatieven van de Commissie als lidstaten uitnodigt om, met ondersteuning van de Commissie, aanvullende maatregelen te treffen. Bovendien gaat het voorgestelde optreden niet verder dan noodzakelijk, aangezien de mededeling geen bindende verplichtingen bevat en de lidstaten ruimte laat om invulling te geven aan de voorgestelde acties, rekening houdend met de nationale context.

Wel heeft het kabinet als aandachtspunt de vraag of voorgestelde maatregelen toereikend zijn voor het doel. Zo is bijvoorbeeld de voorgestelde routekaart voor leraren onvoldoende gericht op schoolleiders.

d) Financiële gevolgen

De ondersteunende maatregelen van de Commissie richting lidstaten kunnen leiden tot financiële gevolgen voor de EU-begroting. Bijvoorbeeld met betrekking tot het ontwikkelen en implementeren van de EU-brede onlineveiligheidsapp. Het voorgestelde actieplan bevat echter geen beschrijving van personele of financiële consequenties. Het kabinet zal hiervoor om opheldering vragen.

Het voorstel heeft niet direct nationale financiële gevolgen, aangezien het geen juridische bindende verplichtingen bevat. (Eventuele) budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het/de beleidsverantwoordelijk(e) departement(en), conform de regels van de budgetdiscipline.

Het kabinet is van mening dat de benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2021-2027 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting. Het kabinet wil niet vooruit lopen op de integrale afweging van middelen na 2027. Daarnaast moet de ontwikkeling van de administratieve uitgaven in lijn zijn met de ER-conclusies van juli 2020 over het MFK-akkoord. Het kabinet is kritisch over de stijging van het aantal werknemers.

e) Gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

Het voorstel heeft geen directe implicatie voor de regeldruk. Het actieplan bevat geen bindende verplichtingen en sluit op hoofdlijnen goed aan bij het bestaande beleid. Daarnaast is de verwachting dat het actieplan geen gevolgen zal hebben voor de concurrentiekracht of geopolitiek.